

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. II. Sacramentum Pœnitentiæ instituit Christus post resurrectionem suam, quando stans in medio Discipulorum suorum, insufflavit, & dixit eis:
Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

CONCLUSIO II.

Sacramentum Pœnitentiæ instituit Christus post resurrectionem suam, quando stans in medio Discipulorum suorum, insufflavit, & dixit eis: Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Joan. 20. v. 22. & 23.

Quo enim alio loco Christus hoc Sacramentum instituit? Si dixeris, Matth. 10. v. 7. Euntes predicare (supple Pœnitentiæ) dicentes: Quia appropinquavit regnum celorum. Non poterant autem predicare Sacramentum Pœnitentiæ, quod nondum erat institutum. Nonne Matth. 4. v. 17. legitur: Exinde cepit Iesus predicare & dicere: Pœnitentiæ agite: appropinquavit enim regnum celorum? Et Luc. 13. v. 3. ait Christus: Nisi pœnitentiæ habueritis, omnes similiter peribitis.

Respondeo; duplicem esse Pœnitentiæ. Una est Pœnitentiæ virtus; altera Pœnitentiæ Sacramentum; prima omni tempore fuit necessaria universis hominibus; qui se mortali aliquo peccato inquinassent; necessaria, inquam; ad gratiam & iustitiam assequendam; illis etiam, qui Baptismi Sacramento abluti essent, ut docet Trident. sess. 14. c. 1. & illam Pœnitentiæ prædicavit Christus, & præcepit Apostolis supra prædicare.

Illam prædicabat Joannes Baptista Matth. 3. v. 2. dicens: Pœnitentiæ agite, appropinquavit enim regnum celorum. Et Mar. 1. v. 4. Fuit Ioannes in deserto baptizans, & prædicans Baptismum Pœnitentiæ in remissionem peccatorum.

De hac loquitur Apostolus Petrus Act. 2. v. 38. Pœnitentiæ (inquit) agite, & baptizemini unusquisque vestrum &c. Similiter Apostolus Paulus Act. 26. v. 20. Sed his, qui sunt Damasci primum, & Ierosolymis, & in omnem regionem Iudææ, & Gentibus annuntiabam, ut Pœnitentiæ agerent, & converterentur ad Deum digna Pœnitentiæ opera facientes.

Huic Pœnitentiæ Prophetæ testimonium perhibuerunt, ut patet ex Ezech. 18. v. 21. Si autem impius egerit Pœnitentiæ &c. vivet &c.

Ut proinde verum foret, quod ait Paulus supra v. 22. Auxilio autem adiutus Dei, usque in hodiernum diem sto, testificans minori atque maiori, nihil extra dicens, quam ea, quæ Propetia locuti sunt futura esse, & Moyses; tamen intellexisset Pœnitentiæ.

Quod addo, quia videtur tantum loqui de his, quæ spectant ad Passionem, & Resurrectionem Christi: nam sequitur: Si passibilis Christus, &c.

42. Christus non instituit Sacramentum Pœnitentiæ Matth. 10.

nam ibi solum loquitur de virtute Pœnitentiæ.

43. quam prædicabat Joan. Bapt. Matth. 3. & Mar. 1.

Apost. Petrus Act. 2. & Paulus Act. 26.

44. Huic Pœnitentiæ Prophetæ testimonium perhibuerunt Ezech. 18. & Mat. 26.

Quæris à me, qui sint isti SS. Patres? Respondeo, Nazianzenus Orat. in Sancta Lumina, quæ est 39. sub finem, ubi enumerans sex diversa Baptismatum genera quinto loco collocat βαπτισμα Ἰησοῦ σακράτων ἁλλ' ἑτερογενέσων, Baptisma, quod est lacrymarum, verum laboriosius. Hæsit huius Theologi vestigiis Joannes Damascenus lib. 4. de Fide Orthodoxa cap. 10. qui octo Baptismatum genera commemorans, sexto loco Pœnitentiæ ponit his verbis: ἐκ τῶν τῶ δὲ αἰσθητικῶν καὶ σακράτων, ἑτέροις ἑτερογενέσων, Sextum, quod per Pœnitentiæ & lacrymas, verè laboriosum.

Quid ergo mirum, si Cyrillus, quod propriè & in rigore Christus dixerat de Baptismo laborioso, accommodaverit Baptismo simpliciter, qui nondum regeneratis est necessarius ad salutem, quemadmodum Baptismus laboriosus lapsis post Baptismum?

Enimvero veluti Sacerdos, potestate iudiciali, acceptà à Christo Ioan. 20. remittit, & retinet peccata in Sacramento pœnitentiæ; ita quodammodo in Sacramento Baptismi remittit peccata illud administrando, & retinet peccata indignum à susceptione repellendo. Remittit, inquam, omnem culpam originalem & actualem, iuxta illud Florentini in Decreto Eugenii: Huius Sacramenti (loquitur de Baptismo) effectus, est remissio omnis culpæ originis & actualis.

Unde allucinari videtur Bonæ Spei disput. 4. de Pœnitentiæ Sacramento n. 9. dicens: Peccata per Baptismum remittendi potestas (preterquam quod ex universæ Ecclesiæ traditione ad solum originale extendatur) non est iudicialis. Non sic loquitur Eugenius, sed, sicuti statim audivimus: Huius Sacramenti effectus est remissio omnis culpæ originis & actualis. Ergo potestas remittendi peccata per Baptismum non extenditur ad solum originale ex universæ Ecclesiæ traditione, nisi vel Eugenius in suo Decreto erraverit, quod nefas est cogitare, vel Bonæ Spei, contra omnem proprietatem verbi, & communem loquendi modum universalis Ecclesiæ, per peccatum originale intellexerit omnem culpam originalem & actualement, commissam ante susceptionem Baptismi.

Quæ cum ita sint, iure meritissimo Concil. Trid. sess. 14. can. 2. distinctionem horum Sacramentorum credendam proponit sub hoc tenore verborum: Si quis Sacramenta confundens, ipsam Baptismum, Pœnitentiæ Sacramentum esse dixerit, quasi hæc duo Sacramenta distincta non sint, atque ideo Pœnitentiæ non rectè secundam post naufragium tabulam appellari; anathema sit.

Si autem à me quæritur, quando Christus instituerit Sacramentum Pœnitentiæ: Responso in promptu est:

Quæris

contra s. Mat. in Joan. de divina suo Sal. an. 20. certe ab illis, qui am quam i habitat i credentis d Baptif. er expul. tis) pœnitentiæ autem inter potestatem, per Pœnitentiæ utramque Joan. dicit, ut on, quia us Apo. te omni s. Fili, pte zav. uanquam s) equi tantum te pote tantum atem fa. potesta. mittenda nitentiæ, rit, five is, & in ur verba erba per disse ad Baptif. urius. andi pecc. ridelicet Sancto, diversa a ipsum cata Ba. nitenti. Patri. 14. c. 2. Quæris

stus, si primus ex Resurrectione mortuorum, lumen annuntiaturus est populo & Gentibus.

Quare nec Christus, nec Apostoli, nec Prophete prædicaverint Sacramentum Pœnitentiæ.

Et quid miramur, si nec Prophetæ, nec Apostoli, nec Christus prædicaverint Sacramentum Pœnitentiæ? Etenim loquebantur Judæis, & Gentilibus necdum Baptizatis, cum tamen Sacramentum Pœnitentiæ solis Baptizatis sit utile, & necessarium. Prædicabant ergo Pœnitentiæ, quæ pro tunc erat ipsis unicum medium necessarium ad remissionem peccatorum.

45. Explicatur Doctrina S. Fulgentii.

Ex his festinè cognoscitur, quomodo intelligendum sit, quod scribit S. Fulgentius de Fide ad Petrum diaconum (inter opera S. Augustini tom. 3.) c. 30. *Firmissime tene & nullatenus dubites, exceptis illis, qui pro nomine Christi suo sanguine baptizantur, nullum hominem accipiturum vitam æternam, qui non hic à malis suis fuerit per Pœnitentiæ fidem, & per Sacramentum fidei, & Pœnitentiæ, id est, per Baptismum liberatus.*

Intellige non quamcûmque Pœnitentiæ, sed illam quam ante Baptismum oportet agere; id est, virtutem Pœnitentiæ: quippe confestim adjungitur: *Et maioribus quidem necessarium esse, & Pœnitentiæ de malis suis agere, & fidem Catholicam secundum regulam veritatis tenere, & Sacramentum Baptismatis accipere: parvulis vero, qui nec propriâ voluntate credere, nec Pœnitentiæ pro peccato, quod originaliter trahunt, agere possunt, Sacramentum fidei, quod est sanctum Baptisma, quamvis rationis ætas eorum capax esse non potest, sufficere ad salutem. Quid clarius?*

46. Probat ut institutio Sacramenti Pœnitentiæ ex verbis Christi Joan. 20.

Igitur ex prædicatione Pœnitentiæ vel Christi, vel Apostolorum, aut Joannis Baptiste, nequiquam probatur institutio Sacramenti Pœnitentiæ. Ex quo ergo? Ex insigni factio & perspicuis verbis Christi Joan. 20. v. 22. & 23. *Hæc cum dixisset, insufflavit, & dixit eis: Accipite Spiritum sanctum quorum remiseritis peccata (signo aliquo externo) remittuntur eis (utique judicio Dei in cœlis) & quorum retinueritis (id est, quibus remissionem negaveritis, seu quibus censueritis non remittenda) retenta sunt judicio Dei in cœlis.*

Non ait Christus: *Quorum remiseritis peccata remittentur eis; & quorum retinueritis, retenta erunt, in futuro, sed in præsentis: Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt; in signum tunc actu tradita potestatis, quasi diceret, jam nunc ratum habeo in cœlis, quidquid à vobis factum fuerit in terris.*

Porro in futuro loquitur Matth. 18. v. 18. *Amen dico vobis quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in cœlo &c.* Ubi, ut superius insinuavi, non conceditur potestas alligandi, & solvendi; sed tantum promittitur postmodum concedenda.

Non erat convenienter quod prius

Sanè convenienter non erat, quod prius daretur potestas in corpus Christi mysticum,

quàm potestas in corpus Christi verum: hæc autem solam acceperunt in ultima cœna. Et quamquam fortè tunc Christus intulerit Apostolos de statu futura Ecclesiæ, & consequenter de Sacramento Pœnitentiæ, ut postea instituendo; equidem quod in ultima cœna instituerit, ita quod hæc inceptis significationem, & efficaciam gratiæ; nusquam legitur, cum nondum esset data potestas remittendi peccata, sine qua non potuit hoc Sacramentum suam efficaciam habere.

Refert Magister 4. dist. 22. circa finem sententiam quorundam, qui dicunt, Sacramentum Pœnitentiæ, sicut & conjugii, ante tempus gratiæ, etiam à primordio humani generis fuisse.

Sed hæc doctrina ab omnibus exploditur, si intelligat Sacramentum propriè dictum, de quo hic tractamus. Fuit quidem à primordio naturæ contractus Matrimonii, sive conjugium in ratione contractus; uti etiam externa Confessio & dolor internus peccatorum; verum tamen Absolutio, efficax gratiæ ex opere operato, ubi legitur?

Gen. 3. v. 9. scriptum est: *Vocavit Dominus Deus Adam, & dixit ei: Vbi es? Volens illo modo interrogandi elicere Confessionem peccati. Similiter cap. 4. v. 9. Et ait Dominus ad Cain: Vbi est Abel frater tuus? Sed quid tum? Num etiam ibi legitur Absolutio à peccatis? Nihil minus. Fallum ergo est, quod Aliqui somniant, illis locis institutam esse Confessionem auricularem, quæ de facto utitur Ecclesia Catholica, id est, Confessionem Sacramentalem.*

Alioquin simplicem Confessionem extorrem suorum peccatorum legitimus Josue 7. v. 19. & 20. *Et ait Josue ad Acham: Fili mi de gloria Domini Deo Israël, & confitere & munda mihi quid feceris, ne abscondas. Responditq; Acham Josue & dixit ei: Verè ego peccavi Domino Deo Israël, & sic & sic feci. Ecce Confessio. Sed ubi Absolutio? Quia turbasti nos, exturbet te Dominus in die hæc. Lapidavitq; eum omnis Israël, & cuncta quæ illius erant, igne consumpta sunt. Si hodie sic homines absolventur, fortè pauci confiterentur.*

Dices; saltem Nathan absolvit Davidem, confitentem peccatum suum 2. Reg. 12. v. 13. *Et dixit David ad Nathan: peccavi Dominum.*

Respondeo, non lego ista verba: *Absolvite, vel æquivalentia; sed hæc, quæ subiecto: Dominus quoque transfudit peccatum tuum; non meritis. Quibus Nathan significabat id, quod sibi divinitus erat revelatum, scilicet remissionem peccatorum factam à Deo; ergo Nathan remisit peccatum, vel saltem ministeriali potestatem, prout remittunt Sacerdotes novi Testamenti, negatur Consequentia: alioquin Evangelistæ crucifixissent Christum, quoniam narrant, Judæos Christum crucifixisse, id fuit factum*

Atque ut totum concederemus, id fuit factum

factum aliquid extraordinarium, quod non statuit legem, qualis debet esse institutio Sacramenti. Adeoque nec Christus sacramentaliter absolvit Paralyticum Matth. 9. v. 2. dicens: *Confide fili remittuntur tibi peccata tua*: Neque Mariam Magdalenam Luc. 7. v. 48. his verbis: *Remittuntur tibi peccata*: tum defectu Confessionis, tum quia id fecit per potestatem Excellentiam, quæ non erat alligata signis illis externis qualiter alligata est potestas ordinaria absolvendi Sacramentaliter à peccatis.

Quantùm ad Joannem Baptistam, prædicavit hic Baptismum Pœnitentiæ in remissionem peccatorum, Et egrediebatur ad eum, inquit Evangelista Marcus c. 1. v. 5. *omnis Iudæus, & Ierosolymita universi, & baptizabantur ab eo in Iordani flumine, confitentes peccata sua*; sed absolutionis à peccatis confessis non meminit Scriptura.

Fateamur ergo Sacramentum Pœnitentiæ non habere fundamentum neque in Testamento veteri, neque in Concionibus Baptistæ. Sed neque tale habemus de Baptismo dando in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & tamen Baptismus admittitur verum Sacramentum, Similiter Sacramentum Eucharistiæ.

Dices; de Baptismo & Eucharistia habemus testimonium Christi, qui ipse Eucharistiam consecravit, & si non per se, saltem per Apostolos suos baptizavit: non legitur autem absoluisse sacramentaliter per se, vel per Apostolos. Ergo ritus absolvendi, qui modò observatur in Ecclesia, inventum solum humanum, & non ceremonia aliqua sacra, à Christo instituta.

Respondeo; *Sunt & alia multa, quæ fecit & dixit Iesus; quæ si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere posse eos, qui scribentur, libros, inquit Joannes cap. ult. v. ultimo, Traditio est, nihil quæras amplius; sed dicitur, verba illa: Ego te absolvo veram esse ceremoniam à Christo institutam, ad significandam, & efficiendam gratiam sanctificantem, atque ad Deum illo ritu colendum.*

Quærit autem aliquis à me, ubi illa ceremonia à Christo sit instituta? Respondeo, præcipue Joan. 20. teste Tridentino sess. 14. cap. 1. ibi: *Però nec ante adventum Christi Pœnitentia erat Sacramentum; nec est post adventum illius euiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipue instituit, cum à mortuis excitatus, inisset in Discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum Sanctum &c.*

Dicitur; *Præcipue*, quia tam insigni facto, & verbis tam perspicuis, potestas remittendi & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, post Baptismum lapsos, Apostolis & eorum legitimis successoribus fuit communicata, quæ ante Resurrectionem tantùm erat insinuatà &

promissa. Atque hæc potestas in actu exercito est sola essentia huius Sacramenti, aut saltem præcipua pars, si Contritionem & Confessionem malueris appellare partes essentielles, quàm conditiones, sine quibus non exercetur validè illa potestas.

Et verò cum illa contritio, non solum ante Passionem Christi; sed etiam ante ejus adventum, immo à primordio nature habuerit suam utilitatem, immo necessitatem; quis sciat, an non etiam propterea Concilium addiderit *ly Præcipue*?

Interim cum illa contritio, nullo umquam tempore ante resurrectionem Christi, habuerit vim delendi peccata ex opere operato, qui est effectus proprius Sacramenti; rectissime dicitur, Sacramentum Pœnitentiæ quantum est, institutum fuisse Joan. 20. ubi, ut dictum est, dedit potestatem remittendi peccata, & retinendi, id est, instituit tribunal, in quo jus dicerent Sacerdotes, absolvendo, quos judicarent dignos, non absolvendo, quos judicarent indignos; absolvendo, inquam, per collationem gratiæ sanctificantis ex opere operato.

Atque hæc ratione Concilium Tridentinum sess. 6. c. 14. simpliciter, omisso *ly Præcipue*, asserit, Sacramentum Pœnitentiæ institutum Joan. 20. ibi: *Etenim pro iis, qui post Baptismum in peccata labuntur, Christus Iesus Sacramentum instituit Pœnitentiæ cum dixit: Accipite Spiritum Sanctum &c.*

Sed contrà I. Si Joan. 20. data est Apostolis potestas absolvendi, ergo Thomas, qui dicitur Didymus, caruit illa potestate. Probatur Consequentia: quia Joannis 20. verbis Christi: *Accipite Spiritum Sanctum &c.* extemplo subiungitur: *Thomas autem unus ex duodecim, qui dicitur Didymus, non erat cum eis, quando venit Iesus.*

Respondeo verbis Cyrilli Alexandrini lib. 12. in Joan. c. 56. *Dicimus (inquit ille) virtutem Spiritus, ex intentione dantis Christi, in omnes Discipulos pertransisse: non enim quibusdam, sed omnibus Discipulis dedit. Quare liberalitate dantis non solum presentes; sed etiam absentes Apostolis, Spiritum sanctum acceperunt. Quòd autem non violenta, sed tua verag; ista ratio sit, auctoritate sancta Scripturæ monstrabimus. Inquit Deus quondam Moysi (Num: 11.) septuaginta seniores Iudeorum eligere. Dixit autem de Spiritu, qui erat in Moysè, ablatum se atque impositum in illis. Quum verò Haldad & Medad de 70. Seniorum numero in Synagoga remansissent; ac Spiritus omnibus illis septuaginta immisus fuisset: prophetabant quidem, qui erant cum Moysè; prophetabant autem etiam illi duo, qui aberant &c. Non ergo licet absuerit Thomas, à participatione Spiritus decedit, quum de numero esset eorum, quibus, dignitate Apostolatus decoratus, Spiritus debebatur. Hæc Divus Cyrillus.*

53.
Recte dicitur, totum Sacramentum Pœnitentiæ institutum Joan. 20.

Conc. Trid.

54.
Prima obiectio.

Responso ex D. Cyrillo Alex.

55.

56.

hanc
na. Et
tuxerit
& con
ut po
ultima
ceperit
uspian
estas re
hoc Sa
em sen
ramen
pus gra
fuisse
oditur
um, de
mordio
conju
externa
um; ve
ex opere
Domi
lens illo
nem pec
minis ad
id tum
peccatis
Aliqui
Confes
Eccle
sacramen
exter
Jolie 7.
illi mi
da
& indica
Achun
mo Deo
o. Sed
erubete
Israel,
ra sunt,
forte
videm,
2. v. 13.
mitio.
Absolve
abjicio:
non mo
quod
emissio
Nathan
ali po
vi Te
loquin
nomiam
id fuit
factum

55.
Secunda
objectio.

Dices II. Christus Joan. 20. v. 21. dixit
Apostolis: *Sicut misit me Pater, & ego mitto
vos.* Atqui, ut superius diximus, Christus re-
conciliavit peccatores absque ministerio alicujus
Sacramenti; ergo per verba illa v. 22. *Accipite
spiritum sanctum* &c non instituit ali-
quod speciale Sacramentum, quo necessariò
deberent uti Apostoli, & eorum successores,
ad reconciliandos peccatores post Baptismum

Solvitur ex
S. Gregor.
Papa.

Respondeo neg. Conseq. Ad Majorem
dico cum S. Gregorio Papa Homil. 26. in
Evang. *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos,*
id est, sicut misit me Pater Deus Deum, & ego
mitto vos homo homines. Pater Filium misit, qui
hunc pro redemptione generis humani incarnari
constituit. Quem videlicet in mundum venire ad
passionem voluit: sed tamen amavit eum, quem ad
passionem misit. Electos vero Apostolos Dominus non
ad mundi gaudia, sed sicut ipse missus est, ad passio-
nes in mundum mitit. Quia ergo & Filius amatur
à Patre, & tamen ad passionem mittitur; ita &
discipuli à Domino amantur, qui tamen ad passio-
nem mittuntur in mundum. Itaque rectè dicitur:
Sicut misit me Pater, & ego mitto vos: id est
eà Charitate vos diligo, cum inter scandala per-
secutorum mitto, quàm me Charitate Pater diligit,
quem venire ad tolerandas passiones fecit.

Apostoli
non habuerunt
omnem pote-
statem rem-
ittendi pec-
cata, quam ha-
buit Chris-
tus.

Ergo Apostoli habuerunt omnem potesta-
tem remittendi peccata, quam habuit Chris-
tus, nulla Consequentia. Omnis similitudo
claudicat: adeòque quamvis similem potes-
tatem habuerint reconciliandi peccatores, vi-
delicet per media, ab ipso Christo instituta,
puta Sacramentum Baptismi, & Penitentia; non
tamen omnino eandem, puta potestatem
Excellentia; quæ nullis externis signis erat
alligata in Christo, utpote qui ipse solus esset
institutor illorum signorum, id est, Sacra-
mentorum.

56.
Tertia ob-
jectio.

Dices III. Si ità clara est & aperta insti-
tutio Sacramenti Penitentia; quid est quod
Gratianus suo tempore dist. 1. de Penitentia,
allatis pro utrâque parte variis auctoritatibus,
hanc rem dubiam reliquerit?

Respondeo
ita.

Respondeo; hæc fuit quæstio disputata à
Gratiano loco citato: *Vtrum solâ cordis Contri-
tione, & secreta satisfactione, absque oris Con-
fessione, quisque possit Deo satisfacere, ut expresse
ponitur in principio illius distinctionis, non
autem; An Christus instituit verum & propriis
dictum Sacramentum Penitentia.* Et verò non
instituit, nulla omnino sententia, ab ipso al-
legata, insinuat; quamvis aliquæ videantur
negare necessitatem hujus Sacramenti. Tan-
tùm exscribo ultimum Canonem desumptum
ex Penitentiali Theodori Archiepiscopi
Cantuariensis, juxta Burchardum & Ivo-
nem.

57.
Referretur
can. ult. di-

*Quidam Deo solummodo confiteri debere peccata
dicunt, ut Graci. Quidam vero Sacerdotibus con-
fiterenda esse peccata, ut tota ferè S. Ecclesia. Quod*

utrumque non sine magno fructu intra sanctam
Ecclesiam: ita duntaxat ut Deo, qui remissor est
peccatorum, peccata nostra confiteamur, & hoc per-
fectorum est (qui, ut Glossa ibi, non habent nisi
venialia: unde non indigent oris confessione specialis)
ut cum David dicamus: Delictum meum cogni-
tum tibi feci, & injustitiam meam non ab-
scondi. Dixi confitebor adversum me injus-
titias meas Domino & tu remisisti impietatem
peccati mei. Sed tamen Apostoli institutio
nobis sequenda est, ut constitemur alterutrum pec-
cata nostra, & oremus pro invicem, ut saltemur.
Confessio itaque, quæ soli Deo fit, quod est infirmorum,
purgat peccata. Ea verò quæ Sacerdoti fit, dicitur,
qualiter ipsa purgantur peccata (id est, ostendit
ordinarium purgandi modum esse per Sacer-
dotis Absolutionem) Deus namque, salutaris &
sanctitatis auctor & largitor, plerumque hæc præ-
bet sua Penitentia medicinam infirmis administra-
tione (id est, Contritione charitate perfectâ)
plerumque Medicorum operatione, id est, Absolu-
tione Sacerdotum.

Eadem ferè habentur in Concilio Cabilo-
nensi 2. sub Leone Papa 3. c. 33. omittis his ver-
bis: *Ut Graci. Item illis: Ut tota fere sancta
Ecclesia. Ac illis: Et hoc perfectorum est. Item
illis: Quod est infirmorum.*

Ceterùm cum audis institutionem Apo-
stoli, scilicet Jacobi Episcopi Cathol. c. 5. v. 16.
non subeat cogitatio, D. Jacobum esse prin-
cipalem institutorem hujus Sacramenti; sed
ad summum (quæ videtur esse sententia Do-
ctoris Seraphici 4. dist. 17. p. 2. a. 1. q. 3.)
fuisse promulgatorem Confessionis, seu præ-
cepti confitendi. *duo sunt in Confessione, inquit
D. Bonaventura supra n. 71. unum formale &
completivum, & hoc est absolutio, sive passus ab-
solvendi vel medicandi, & hanc Dominus instituit,
qui potestatem clavium concessit, & penes hoc respicit
virtus, scilicet Sacramenti, ut patebit ex di-
cendis. Ergo secundum ipsum, Christus im-
mediatè instituit Confessionem in ratione
Sacramenti, id est, Sacramentum Peni-
tentia.*

Aliud autem est materiale, & hoc est detestatio
peccati sive morbi, & hoc Dominus non instituit
se, sed insinnavit. Ratio autem quare non instituit
ut dicunt aliqui, hæc fuit; quia sufficit agrotare ex-
mere Medicum & Medicinam; & ulterius Confessio
peccati non valet extorci, sed debet esse voluntaria;
ideo Dominus insinnavit, relinquens hoc in volun-
tate agrotantium. Et hoc est, quod dicit Hugo: *Me-
dici dicunt, ut curarent; sed infirmis non dicit, ut
ad Medicos curandi causa veniant: hoc quasi ter-
tium esse voluit, quod acri libenter salutem quaere-
rent, & se curandos offerrent, si Medicos invenirent.*
Ecce prima ratio, quare Christus minus ex-
plicitè præcepit Confessionem, id est, sus-
ceptionem Sacramenti Penitentia.

Et licet hoc (prosequitur Bonaventura) sit
satis probabile, potest tamen & aliter dici, quod
Dominus

Domini Confessionem per se non instituit (id est, precepit) quia est in remedium recidivantium : sed quia Christus erat Ecclesie fundator, & veniens omnium peccatorum per Baptismum fiebat remissio, ideo ab eo non debuit institui (antequam Ecclesia esset instituta) Confessio, ne ex verbo Domini daretur aliquibus recidivandi occasio. Cum autem Ecclesia fuit instituta, tibi homines (qui jam per Baptismum Ecclesiam ingressi fuerant) caperent ; & tunc remedium, ne desperarent, vel contemnerent, publicari oportuit : & ideo per Apostolum Confessio debuit institui, auctoritate sibi à Domino tradita, in clavis sibi datis ; in quibus potestatem acciperent sanandi (id est, remittendi peccata, nec hoc tantum, sed etiam retinendi) & ut imperandi modum convenientem saluti ; & hoc quidem erat per morbi detractionem, expellantis humilitationem, & sacerdotalem Absolutionem : & ideo Confessio fuit à Domino instituta (id est, implicite instituta) quando dedit potestatem retinendi peccata) ab Apostolo instituta (id est, expresse declarata, ut contenta in clavis sibi datis) ab Episcopo Ierosolimitano, scilicet Iacobo promulgata. Sicut enim sententia (id est, voluntas Christi seu dei) de non servandis Legalibus, promulgata fuit Act. 15. sic & Confessio omnibus peccantibus indicata & imposita fuit Iacobi 5. Constitimini alterutrum peccata vestra, Iudicet inquam & imposita ; id est, explicitè significata, ut necessaria ex voluntate ipsius Christi, implicite contenta in illis verbis Iacobi 5. Accipite spiritum sanctum &c.

Uteriore rationem addit D. Bonaventura Confessio, inquit, hominis est opus pure humanum ; unde non est data virtus sacramenti ipsi Confessione, sed absolutioni ; ideo rectè hominibus paris institutio debet reservari. Institutio, id est, immediata & expressa impositio Confessionis, quæ implicite erat imposita à Christo.

Nam sequitur : Ex his quæ dicta sunt, quatuor possunt rationes elici, quare Dominus immediate Confessionem, & expresse non instituit. Prima quidem, quia non oportuit. Secunda verò, quia in hoc voluntariam esse debere docuit. Tertia, quia est Sacramentum recidivantium. Quarta, quia quantum est de se, est opus humanum, unde credo quod non per se instituit : & si dicatur instituisse, hoc est intelligendum, instruendo & auctoritatem dando.

Ut ut sentierit Doctor Seraphicus de Institutione, & Necessitate huius Sacramenti (quem benigne possumus interpretari) hodie non eris Catholicus, si negaveris Confessionem sacramentalem vel institutam esse, vel ad salutem necessariam iure divino. Dic ergo, & incus die, quia sic est, ut dicis :

CONCLUSIO III.

Sacramentum Pœnitentiæ est lapsus post Baptismum ad salutem necessarium in re, vel in voto.

Ita novissime docet Concilium Tridentinum sess. 14. c. 2. in fine his apertissimis verbis : Est autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsus post Baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratus ipse Baptismus. Atqui Baptismus nondum regeneratis est ad salutem necessarius in re, aut in voto ; ergo &c. Minor probatur ex eodem Concilio sess. 6. c. 4. ibi : Quæ quidem translatio (id est, justificatio) post Evangelium promulgatum, sine lavacro regenerationis, aut eius voto, fieri non potest. Et sess. 7. de Baptismo can. 5. Si quis dixerit, Baptismum liberum esse, hoc est non necessarium ad salutem ; anathema sit. Quibus hæc probatio non sufficit, videant disp. 2. sect. 3. concl. 3. ubi diffusius, & ex professo hanc veritatem discussimus.

Venio ad Majorem, quæ communiter colligitur ex illis verbis Christi Ioan. 20. Accipite spiritum sanctum quorum remiseritis peccata, & remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.

Tertius est Concilium Tridentinum. sess. 14. c. 5. ibi : Ex institutione Sacramenti Pœnitentiæ iam explicata, universa Ecclesia semper intellexit institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis iure divino necessariam existere ; quia Dominus noster Iesus Christus, e terris adscensus ad celos, Sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tamquam presides, & iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint ; quo, pro potestate Clavium, remissionis aut retentionis peccatorum sententiam pronuntiant.

Hic, ut vides, Concilium probat necessitatem huius Sacramenti, non ex eo tantum quod Sacerdotes instituti sint iudices (nam ad potestatem iudicativam sufficit, quod Iudex possit iudicare eos, qui voluntarie se ipsi subiciunt, & posito iudicio seu sententiâ, possit eos cogere ad executionem, tamen ante subjectionem nulla esset necessitas coram tali Iudice comparandi) sed ex eo, quod tales sint Iudices, ut ad eos pertineat remittere, & retinere peccata. Jam autem retinere non possent peccata, estd possent remittere, nisi Sacramentum hoc foret necessarium.

Pater ; quia retinere peccata, idem est, quod non remittere peccata, & consequenter non remissa manere in celo ; porro si hoc Sacramentum non esset medium necessarium ad remissionem peccatorum, quantumcumque Sacerdotes retinerent peccata, possent homines accipere

61. Probat Concilium ex Conc. Trid.

62. Necessitas Sacramenti Pœnitentiæ colligitur ex verbis Christi Ioan. 20. ut testatur, Conc. Trid.

63. Quid sufficit ad potestatem iudicativam, dicituriam.

64. Quid sit retinere peccata.

Etiam si... hoc per... peccata... cogn... on ab... e inju... pira... institutio... um pec... venim... istum... docet... attendit... Sacer... latus &... ne pra... iustitia... rfecta... absol... Abילו... nis ver... sanita... Item... Apo... v. 16... de prin... i ; sed... ia Do... q. 3. ;... i ; sed... male &... Ab... iustitiam... restat... ex di... us im... ratione... Pœni...